

E-portfolio, bilag: Ændringsforslag til PDF-skema Studievalgsportfolio

Baggrund

Ifølge gældende bekendtgørelse¹ og dialog med Undervisningsministeriet (maj-november 2018), er PDF-skemaet Studievalgsportfolio det lovmæssige krav til afrapportering af unges valg af ungdomsuddannelse.

I løbet af projektet Unge på sporet har projektdeltagerne indsamlet umiddelbare tilbagemeldinger fra unge, vejledere, forældre og lærere på skemaets form, opbygning og spørgsmålenes formuleringer. Den ustrukturerede undersøgelse hos UU Brønderslev, UU Vallensbæk og UU Center Syd er blevet suppleret med udsagn fra deltagere i parallelle portfolioprojekter (2018). For citatuddrag af de unge og af forældre, se nederst i dette dokument.

Følgende konklusioner er draget på tværs af aktørerne:

- Spørgsmålenes ordvalg og formuleringer er ikke tilstrækkeligt forståelige for de unge
- Nogle af spørgsmålenes udformning virker refleksionshæmmende hhv. ligefrem procesblokerende
- Spørgsmålenes rækkefølge synes ikke at give mening, sat i forhold til "det naturlige flow" i udkolingen
- Der mangler svarmulighed ved enkelte spørgsmål
- Den ønskede information på s. 1 ligger logisk efter den ønskede information på s. 2
- Skemaet relaterer udelukkende til eksisterende formelle ungdomsuddannelser, ikke til karriereveje udenfor det etablerede system

Alt i alt kan skemaet ikke stå alene, men er nødt til at blive ledsaget af konkretiseringer og uddybning, dialog og vejledning. Skemaet er ikke tidssvarende, hvad angår moderne it-pædagogiske tilgange, heriblandt multimodalitet og interaktivitet.

I realiteten er ansvaret for udfyldelse af skemaet uklart. Forældrene kan kun bidrage med lidt, idet de ikke selv har deltaget i de formelle vejledningsaktiviteter. For konkretisering, se sidst i dette bilag.

Procedurene er forskellige i kommunerne, hvor skemaet udfyldes fortrinsvist enten af lærerne, af vejlederne, af eleverne alene eller mangler helt ansvarsallokering. Dermed mangler der en tværgående kvalitetssikring.

Skemaet kan samlet set ikke opfylde funktionen af en egentlig e-portfolio (arbejds- og præsentationsportfolio). I bedste fald kan de unges egne konklusioner fra en egentlig e-portfolio blive samlet til en besvarelse af spørgsmålene i PDF-skemaet Studievalgsportfolio.

Ændringsforslag

Følgende ændringsforslag er indsamlet i vejledergruppen i projektet Unge på sporet. Forslagene er drøftet med vejledere fra flere af de parallelle portfolioprojekter og suppleret med deres forslag i en workshop (afslutningsseminar, 22. nov. 2018). Dernæst er dette bilag blevet verificeret af de samme vejledere.

¹ Bekendtgørelse om uddannelsesparathedsvurdering, uddannelsesplaner og procedurer ved valg af ungdomsuddannelse, kap. 3, 28/06/2018

Der henvises samtidig til en udvidelse af nuværende PDF-skema, foretaget af UU Kolding, med simple forklaringer af de nuværende spørgsmål. Implementeret i UNO Ung.

Ændringsforslagene indebærer

- Omrokering af spørgsmål og sider
- Omformuleringer
- Udvidelse
- En klar ansvarsallokering, aftalt på ledelsesniveau

Spørgsmålene bør rette sig imod *opdagelse*, mere end om elevernes vurdering af oplevelserne. Sidstnævnte har if. forskning og praksis en stærkt begrænsende effekt.

I vores forslag er der ikke taget højde for timing af skemabesvarelse. Denne må foretages ud fra lokale disponeringer. Dog lægger skemaet umiddelbart op til, at det besvares *efter* valget af ungdomsuddannelse er foretaget. I denne sammenhæng kan det være relevant, at det teknisk bliver muligt at "lukke af" for nogle af spørgsmålene på bestemte klassetrin.

Henvisning til nuværende sideantal/spørgsmålsnr.	Ændringsforslag
S. 1 og s. 2	Byt rundt på de 2 sider.
Spm. 1	Tilføj "hvid plads" til besvarelse af hovedspørgsmålet. 1c) Del op i 2 spørgsmål: 1c) Hvad motiveres jeg af i skolen 1d) Hvad motiveres jeg af i fritiden
Spm. 2	Kan forstås forskelligt. Omformulering derfor afhængig af formålet. I alle tilfælde skal "uddannelse" erstattes af "ungdomsuddannelse". Forslag UU Lillebælt: "Hvad kunne du godt tænke dig til at blive bedre til, når du går på en ungdomsuddannelse?" Øvrige forslag: "Hvad håber du at blive bedre til på din kommende ungdomsuddannelse?" "Hvad vil du gerne arbejde på?" "På hvilke områder vil du gerne udvikle du dig på?"
Spm. 3	Omformuleres til: "Hvilke ungdomsuddannelser har du overvejet?" Tilføj desuden et frit felt til selv at påføre evt. uformelle uddannelser eller andre aktiviteter (fx et udlandsår eller lign.). Specificer de 4 indgange til EUD som valgmuligheder.
Spm. 4	Spm. 3 og spm. 4 bør lægges sammen, idet spm. 4 er underpunkter til spm. 3.
Spm. 5	Hænger sammen med s. 2. Er enten overflødig eller bør placeres der.
Spm. 6	Omformuleres: "Hvad er vigtigt for dig, når du skal vælge ungdomsuddannelse?" (ændre spm. væk fra <i>efter</i> et valg).
Spm. 7	Placeres mellem spm. 1 og spm. 2.
Tillægsspørgsmål	I interesse af ungdomsuddannelserne: Tilføj et spm. efter studieønske eller fag mhp. ungdomsuddannelsens studieretninger:

	<ul style="list-style-type: none"> • Hvilke fag eller fagområder er du særlig interesseret i? • Har du en idé om, hvad du vil bruge ungdomsuddannelsen til? <p>Forslag til relevante tillægsspørgsmål fra vejledergruppen i UU Kolding:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvilke tanker gør du dig om fordele og ulemper ved det at gå på uddannelsen? • Hvilke forventninger har du til det at gå på uddannelsen? • Hvad skal der til, for at du gennemfører uddannelsen? • Hvad kunne få dig til at droppe ud? • Begrund dit valg af uddannelsessted.
--	--

Citatuddrag

Der er blevet foretaget diverse praksisforsøg i Unge på sporet. Her et uddrag af relevante citater og pointer, hvad angår Studievalgsportfolien.

Elever

Følgende citatuddrag stammer ustyret elevfeedback på PDF-skemaet (efterår 2018). Feedbacken er dels optaget som lydfil og transskriberet, dels indsamlet som skriftlige bidrag fra elever i projektet Unge på sporet.

- "Jeg synes det er lidt voldsomt at blive spurgt om, hvilke andre uddannelser jeg har tænkt på. Jeg har ikke engang taget stilling til, hvilken uddannelse jeg vil tage." "Tilføj noget med: Har du overvejet en uddannelse – hvilken?" "Hvilke uddannelser har du hørt om?" "Hvilke uddannelser synes du lyder spændende?"
- "Måske tænker man: jeg vil gerne være pølsemænd! Så ved man ikke, hvilken uddannelse det er."
- Spm. 4: "Det er jo lidt svært at svare på fordele og ulemper. Man har jo ikke prøvet uddannelsen. Selvfølgelig kan man google det, men det er lidt vildt allerede nu at skulle vide det." "Man kunne måske omformulere det til: Hvilke fordele vil du gerne have ved din uddannelse? Eller: Hvorfor synes du den uddannelse lyder spændende?"
- Spm. 1: "Det er et fint spørgsmål, problemet er bare underspørgsmålene. (læser op) De er ikke lige indenfor det emne. Her stiller de 4 spørgsmål, og man kan kun svare på 3 af dem. (...) Måske kunne man bare skrive: Hvad tænker du om din skole?"
- "De hænger ikke sammen, alle spørgsmålene."
- Spm. 2: "Den virker sådan kastet i hovedet, sådan lige pludseligt." "Måske kunne man spørge: Nævn de 3 vigtigste ting, du gerne vil blive bedre til på din kommende uddannelse." "Det er jo ikke engang valgt eller en uddannelse, som man ved noget om."

Spørgsmålene er meget dårlig formuleret
fx. Hvad er du gladest for at arbejde med i skolen.
og så er mulighederne
a) Hvad er mine styrker
b) Hvordan er min skoleindsats
c) Hvad motiveres jeg af i skolen og i fritiden?
Som ikke giver mening fordi der står fritiden og i spørgsmålet står der i skolen

5: gør det mere enkelt som
"hvorfor lærte du mest om uddannelser?"
6: i tager for givet at man har valgt,
man har måske bare valgt tilfældigt i en øvel
man kan jo ikke formulere hvad for
7: ja, hvis man ikke har valgt
endnu kan man ikke svare.
tag mere hensyn til at man
måske ikke har valgt endnu
eller ikke ved hvad man skal

Forældre

UU Vallensbæk har dokumenteret en dialog med forældrerepræsentanter fra de 3 skoler i Vallensbæk (okt. 2018).

Generelt var forældrene positivt indstillet overfor et tættere samarbejde i udskolingen, centreret om karrierelæring.

Konklusioner fra dialogen:

- Forældrene kender ikke ret meget til uddannelsessystemet (men vil meget gerne vide noget)
- Forældrene kender ikke til studievalgspportfolioen og dermed deres ansvar ift. denne

- Forældrene mangler værktøjer til at kunne støtte deres børn i denne proces, både ift. viden om systemet, men også ift. at stille de rigtige spørgsmål, som de sagde *"det er ikke lige let for alle forældre"*.
- Karrierelæring skal forklares, idet forældrene har en traditionel opfattelse af begrebet karriere og risikerer dermed at skabe et u hensigtsmæssigt fokus på valget.

Forældrene viste sig til at være overraskede over eksistensen af studievalgportfolien. UU vejlederne præsenterede forældrene for UVMs overbliksværktøjer til forældre²:

- Forældrene påpegede, at overbliksværktøjet *"også kunne trænge til en oversættelse"*, da den indeholdt flere elementer som de ikke vidste hvad betød. OBS forkortelser, de kan være helt uforståelige for forældre.
- Den digitale version indeholder links med forklaringer, videoer osv. Men der er megen information på én gang. Forældrene efterspurgte derfor mere personlig kontakt med UU vejleder og gerne reminders undervejs ifm. de forskellige udskolingsaktiviteter, så de kunne spørge ind til aktiviteten og understøtte deres barn.

---

² https://www.ug.dk/sites/default/files/til_foraeldre_med_barn_i_8_klasse.pdf
https://www.ug.dk/sites/default/files/til_foraeldre_med_barn_i_9_klasse.pdf
https://www.ug.dk/sites/default/files/til_foraeldre_med_barn_i_10_klasse.pdf